

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра банківської справи

Допущено до захисту  
Завідувач кафедри  
д. е. н., доц. Л.В.Жердецька  
“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2023 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА**  
**на здобуття освітнього ступеня магістра**  
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»  
за магістерською програмою професійного спрямування  
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»

на тему: **«РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ  
БАНКОМ»**

**Виконавець**  
студент б3 групи  
**Прусаков Дмитро Вікторович**  
\_\_\_\_\_  
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

**Науковий керівник**  
канд. ек. наук, доцент  
\_\_\_\_\_  
(науковий ступінь, вчене звання)  
**Тарасевич Наталія Вадимівна**  
\_\_\_\_\_  
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

**Одеса – 2023**

## ЗМІСТ

<b>ВСТУП</b> .....	3
<b>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БАНКІВСЬКОГО РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ</b> .....	5
1.1. Поняття, види банківських ризиків та необхідність їх мінімізації.....	5
1.2. Сутність, загальні принципи та функції банківського ризик-менеджменту.....	14
1.3. Концептуальні основи організації системи ризик-менеджменту банку...21	21
Висновки до розділу 1.....	28
<b>РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У СИСТЕМІ БАНКІВСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ</b> .....	31
2.1. Дослідження механізму управління кредитним ризиком АТ «Приватбанк».....	31
2.2. Управління ризиком незбалансованої ліквідності АТ «Приватбанк».....	44
2.3. Оцінювання системи управління ринковим ризиком АТ «Приватбанк».....	51
Висновки до розділу 2.....	60
<b>РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БАНКІВСЬКОГО РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ</b> .....	64
3.1. Оцінювання якості управління фінансовими ризиками АТ «Приватбанк» та напрями їх оптимізації.....	64
3.2. Моделювання впливу внутрішніх чинників на формування доходів АТ «Приватбанк».....	76
Висновки до розділу 3.....	81
<b>ВИСНОВКИ</b> .....	83
<b>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</b> .....	90
<b>ДОДАТКИ</b> .....	96

## ВСТУП

*Актуальність теми.* У сучасних умовах процес управління ризиками стає надзвичайно важливим завданням для банківських установ. Банківські установи неодмінно зіштовхуються з невизначеністю та ризиком у своїй діяльності. Ризик є неодмінним атрибутом банківської діяльності, і успішна конкурентоспроможність банку вимагає розробки ефективної та обґрунтованої системи управління ризиками.

Зростання волатильності фінансових ринків, несподівані фінансові та банківські кризи в світовій економіці та посилення пруденційного нагляду підсилюють необхідність мінімізації потенційних втрат, які можуть виникнути внаслідок різних видів ризиків у банківській діяльності. Тому дослідження, аналіз та оцінка ризиків стали важливою частиною процесу прийняття управлінських рішень в сучасних банківських установах.

Особливу увагу слід приділити імплементації базельських стандартів у банківській практиці, оскільки ці стандарти спрямовані на стабілізацію фінансової системи та зниження ризиків. В цьому контексті, підвищення конкурентоспроможності комерційних банків вимагає підвищення ефективності управління ризиками.

*Метою кваліфікаційної роботи* є теоретичне обґрунтування сутності ризик-менеджменту в банках, вивчення механізму, інструментарію його організації, а також виявлення напрямів удосконалення системи управління банківськими ризиками.

*Завданнями кваліфікаційної роботи* є:

- визначення поняття, сутнісних характеристик та функцій ризик-менеджменту банку;
- опанування концептуальними основами організації системи ризик-менеджменту банку;

-дослідження процесу управління фінансовими ризиками банківської установи та заходів їх мінімізації.

- обґрунтування напрямків розвитку та оптимізації банківського ризик-менеджменту в сучасних умовах.

*Об'єктом дослідження є функціонуюча система ризик-менеджменту банківської установи. Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти, що становлять основу ризик-менеджменту в банківській діяльності.*

*Методологію дослідження визначали різні підходи: використання системної оцінки для визначення сутності "ризик-менеджменту банку", використання порівняння, елементів системного аналізу при визначенні системи ризик-менеджменту банку, а також застосування методів аналізу та синтезу, індукції, дедукції. Спираючись на статистичні методи, зокрема порівняння, проводився аналіз фактичних даних щодо діяльності банку, групування використовувалось для узагальнення та подання звітних даних у формі таблиць, рисунків.*

*Щодо інформаційної бази дослідження, використовувалися наукові публікації, монографічні видання, матеріали науково-практичних конференцій з ризик-менеджменту банків, науково-дослідні матеріали, підручники, навчальні посібники, нормативні та законодавчі акти, що регулюють банківську діяльність, а також статистичні дані Національного банку України, фінансова звітність та внутрішні нормативні документи АТ "Приватбанк".*

*Апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано тези: «Сучасний ризик-менеджмент у системі управління банку». Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції: тези доповідей X Всеукраїнської науково-практичної конференції. Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, 25-27 жовтня 2023 р. С.338-340.*

## ВИСНОВКИ

Ризик, як економічна категорія, неотдільна від функціонування банківської установи та банківської системи. Для підвищення рівня управління банківською установою та зменшення впливу факторів ризику на функціонування системи, важливо чітко визначити та розуміти економічну категорію "банківський ризик", а також основні підходи до класифікації цих ризиків.

Результати опанування наукових праць вітчизняних вчених дозволили виділити три базових підходів до визначення поняття «банківського ризику». Перший підхід передбачає розглядання банківського ризику лише як «можливість втрат». Другий підхід розглядає банківський ризик з позиції «ймовірності настання певних подій». Третій підхід формулює сутність банківського ризику терміном «невизначеність». Підсумуючи погляди, можна визначити «банківський ризик» як кількісно оцінену ймовірність невідповідності параметрів (обсягових, часових, просторових) фінансових потоків банку очікуваним і формується внаслідок усвідомленої або неправильної дії, що відображається на зміні фінансового стану та динаміки розвитку банківської установи.

Найбільш науково обґрунтованою є класифікація ризиків банків, якою можуть користуватися банківські установи, враховуючи відокремлення внутрішніх та зовнішніх ризиків.

Ризик-менеджмент є найважливішою сферою сучасного управління, що пов'язана із специфічною діяльністю банківського менеджменту в умовах невизначеності зовнішньої та внутрішньої ситуації, складного вибору різних варіантів управлінських дій. Ризик-менеджмент як економічну категорію можна розглядати з декількох позицій: як галузь наукових знань, як явище, як процес, як систему, як мистецтво та як орган управлінської діяльності.

Огляд науковій підходів дозволив сформулювати підхід до поняття «ризик-менеджмент». У загальному вигляді ризик-менеджмент можна визначити як багато ступінчастий процес впливу на ризики, які притаманні діяльності банківської установи, спрямований на мінімізацію спектра впливу банківських ризиків, здатних привести до фінансових втрат.

Загальний підхід до наукових методів управління банківськими ризиками дозволяє виділити наступні базові принципи управління ризиками у банках в рамках системного підходу: цілісності і системності; інтегративності, синергійності; відкритості і адаптивності до змін; ієрархічної побудови, структуризації; узгодженості; ефективності.

Ризик-менеджмент в банку виконує ряд функцій, поділяючи їх на два основні типи: функції об'єкту управління; функції суб'єкта управління.

Ризик-менеджмент банку, як комплексна система управління, включає у себе наступні підсистеми: організаційно-структурна підсистема, що складається з управляючої (суб'єкт управління) та керованої (об'єкт управління) частин; функціональна підсистема, яка включає основні інструменти управління банківськими ризиками, такі як аналіз, планування, регулювання та контроль; підсистема забезпечення ризик-менеджменту, що визначає інформаційне, кадрове, технологічне та нормативне забезпечення процесу управління банківськими ризиками.

Система ризик-менеджменту на рівні управлінського процесу банківської установи складається із наступних основних складових: ідентифікація ризику; кількісне та якісне оцінювання ризику; інструментів управління. Основні стратегії управління ризиками банківської діяльністю – це стратегії уникнення ризиків, їх зниження, передачі або утримання.

Система ризик-менеджменту є однією з ключових сфер сучасного управління, пов'язаною із специфічною банківською управлінською діяльністю в умовах невизначеності. Це комплексне поняття, основні практичні аспекти якого розглянуті на прикладі діяльності АТ «Приватбанк».

Основними джерелами фінансових ресурсів банку є депозитні кошти клієнтів, що складають 82,5% ресурсної бази, з яких 71,9% припадає на кошти переважно фізичних осіб. При цьому банку збільшує концентрацію клієнтської бази у бік поточних рахунків населення, що знижує її стабільність.

Структура чистих активів АТ «Приватбанк» достатньо диверсифікована, проте внаслідок націоналізації тенденція до збільшення абсолютної суми цих активів супроводжувалася значної зміною їх структури. За цих умов спостерігається скорочення частки кредитного портфеля та зростання частки портфеля цінних паперів, зокрема тих, що рефінансуються Національним банком України.

Банк здійснює управління кредитним ризиком шляхом різноманітності кредитного портфеля за різними критеріями, створення резервів для компенсації можливих знецінень, встановлення лімітів на рівень кредитного ризику для окремих контрагентів, а також контролю ризиків, пов'язаних із цими лімітами, включаючи географічну та галузеву концентрацію.

АТ «Приватбанк» характеризується достатньої клієнтської диверсифікацією кредитного портфеля, але банк орієнтований переважно на роздрібний сектор. Також необхідно зазначити, що в останні роки спостерігається позитивна тенденція щодо відновленню та нарощенню кредитування корпоративного бізнесу.

Динаміка кредитного портфелю АТ «Приватбанк» мала дуже позитивну тенденцію, незважаючи на складні умови економічного розвитку країни в цей період дослідження. Позитивний тренд спостерігався по кредитуванню суб'єктам малого та середнього бізнесу, кредитуванню населення за кредитними картками, споживчими кредитами та авто кредитуванню. Основними пріоритетними напрямками розвитку кредитних продуктів та програм АТ «Приватбанк» є позики населенню за кредитними картками, подальший розвиток споживчого кредитування, а також активне

розширення кредитування суб'єктів малого та середнього бізнесу та відновлення кредитування юридичних осіб.

АТ «Приватбанк» змінив строковість кредитних вкладень та спрямовує кредитну діяльність в сучасних умовах переважно у довгострокові позики від 1 до 5 років.

Кредитний портфель АТ «Приватбанк» достатньо диверсифікований, але характеризується значною концентрацією – 67,0% кредитів займають кредити, що управляються як окремий портфель. Залишкова частина кредитного портфелю банку розподіляється між кредитами фізичним особам (22,0%) та двома сферами економіки - АПК та харчова промисловість (5,7%) та торгівлей і виробництвом товарів народного споживання (3,0%). Отже, АТ «Приватбанк» бажано диверсифікувати кредитний портфель з більшою орієнтацією вкладення кредитних коштів в реальне виробництво.

Управління ризиком ліквідності АТ «Приватбанк» здійснюється в напрямках підтримки показників ліквідності на рівні вище нормативного, мінімізації ризику ліквідності шляхом підтримання достатнього обсягу високоякісних ліквідних активів, лімітування концентрацій залучених коштів за допомогою формування диверсифікованої ресурсної бази. АТ «Приватбанк» не мав негативного кумулятивного розриву ліквідності між фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями протягом впродовж 2020-2022 років.

Управління ринковим ризиком АТ «Приватбанк» здійснюється в напрямках мінімізації і запобігання можливим втратам, що виникають в разі зміни процентних ставок та валютних коливань. АТ «Приватбанк» має позитивний кумулятивний GAP, який має достатньо стабільну величину впродовж 2020-2022 років, з зростанням за результатами 2021 року. При наявності загальної тенденції до зменшення рівня процентних ставок на фінансовому ринку та в банку АТ «Приватбанк» наражається на значне падіння величини процентного доходу і показника чистої процентної маржи та, відповідно, значний рівень процентного ризику. Для запобігання збитків



від процентного ризику АТ «Приватбанк» необхідно залучати більш довгострокові пасиви, але здійснювати переважно короткострокові вкладення фінансових ресурсів, щоб нівелювати збільшення позитивного чистого розриву грошових коштів. Але слід зазначити, що в АТ «Приватбанк» фінансові ресурси складаються переважно із короткострокових депозитних (поточних) рахунків клієнтів та довгострокових цінних паперів у активах. Отже, АТ «Приватбанк» наражається на значний рівень процентного ризику у випадках збереження наявних тенденцій.

Валютний ризик АТ «Приватбанк» характеризується наявністю відкритої від'ємної позиції банку, тому банку більш вигідним є укріплення національної грошової одиниці по відношенню до долару та євро, що призведе до зменшення витрат по обслуговуванню зобов'язань. Динаміка концентрації валютного ризику АТ «Приватбанк» показує, що абсолютна сума та частка валютних активів банку в загальній сумі балансу протягом періоду дослідження збільшується, абсолютна сума та частка валютних зобов'язань банку за період має варіаційний характер з трендом також до зростання. Це не дуже позитивна тенденція в умовах нестабільного валютного ринку та невизначеності економічної ситуації в країні, яка значно збільшує чутливість АТ «Приватбанк» до валютного ризику.

Оптимізація управління банком, спрямована на підвищення продуктивності та зменшення наслідків ризиків у змінному зовнішньому середовищі, вимагає впровадження системного підходу до управління банківськими ризиками. Якість, ефективність існуючої системи ризик-менеджменту можна оцінювати через впровадження відповідного механізму управління банківськими ризиками в центрах відповідальності, які класифікуються за двома критеріями: бізнес-напрямком та видом основного ризику, що виникає в процесі активно-пасивних операцій відповідного сегменту.

Якість управління кредитним портфелем АТ «Приватбанк» підвищується та є достатньо високою в сучасних умовах, що забезпечує надійність та фінансову стійкість банку.

АТ «Приватбанк» недостатньо якісно здійснює управління ліквідністю, що пояснюється наступним: з одного боку банк забезпечує неперервний та достатній рівень ліквідності для вчасного погашення зобов'язань в умовах як звичайного, так і надзвичайного характеру, при цьому уникаючи непотрібних збитків та зберігаючи безпеку репутації банку. Банк має портфель високоліквідних активів з метою швидкого та безперешкодного вирішення несподіваних потреб у ліквідності. З іншого боку, така надлишкова ліквідність позбавляє АТ «Приватбанк» можливості отримувати потенційні додаткові доходи від їх вкладання в активи та можливості генерувати прибуток. Також АТ «Приватбанк» має нестабільну ресурсну базу, яка складається переважно із нестійких поточних депозитних ресурсів, тому менеджменту потрібно активно сприяти розвитку різноманітних та стійких джерел фінансування.

АТ «Приватбанк» забезпечує достатня високий рівень якості управління процентним ризиком в загальній системі ризик-менеджменту. Ступінь ризикованості бізнесу АТ «Приватбанк» за процентним ризиком можна охарактеризувати як тактичну позицію, що забезпечує мінімальний рівень процентного ризику банку.

Розроблено надійну регресійну модель, що висвітлює взаємозв'язок між показником загальних доходів АТ "Приватбанк" та внутрішніми чинниками структури активів і пасивів банку, а саме: сумою депозитів юридичних осіб, сумою кредитів, наданих фізичним особам.

Визначення факторів впливу дозволяє попередити погіршення ситуації та впроваджувати запобіжні заходи на основі адекватних та коректних управлінських рішень для запобігання негативних тенденцій у розвитку банку.

Одним з основних недоліків, що виявляється при створенні системи ризик-менеджменту в вітчизняних банках, є відсутність чіткої стратегії управління ризиками. Більшість банків акцентує свою увагу на досягненні короткострокових цілей. Це призводить до погіршення прибутковості та фінансової стійкості, а також виникнення проблем у міжбанківській конкурентній боротьбі. У сучасних умовах важливе стратегічне управління ризиками, яке можна представити як послідовний процес, включаючи консолідований аналіз зовнішніх і внутрішніх чинників, які впливають на ризики, стратегічне планування етапів ризикових позицій, механізм узгодження тактичних і стратегічних рішень, інтегрований всеосяжний контроль за виконанням цих рішень та можливість їх вчасного коригування.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затверджене постановою Правління Національного Банку України від 11.06.2018 р. № 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>.
2. Парасій-Вергуненко І.М., Кириленко В.Б. Управлінський облік і аналіз у банках: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2012. 644 с.
3. Герасимович А.М., Парасій-Вергуненко І.М., Алексеєнко М.Д. Аналіз банківської діяльності: Підручник. 2-ге вид.К.: КНЕУ, 2010. 599 с.
4. Парасій-Вергуненко І.М., Сівта Ю.М. Аналіз кредитних ризиків комерційних банків України в умовах впровадження вимог БАЗЕЛЯ ІІІ. Фінанси, облік і аудит. К. : КНЕУ, 2017. Вип. 1(29). С.227-239.
5. Козьменко С. М. Стратегічний менеджмент банку: навч. посіб./ С. М. Козьменко, Ф. І. Шпиг, І. В. Волошко. Суми : Університетська книга, 2012. 734 с.
6. Зубова В.В. Основні підходи до визначення та класифікації банківських ризиків. Ефективна економіка № 6, 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5047>.
7. Банківські ризики: теорія та практика управління: монографія / Л.О. Примостка, О.В. Лисенюк, О.О. Чуб; Мін-во освіти і науки України, ДВНЗ «КНЕУ» ім. Вадима Гетьмана». К.: КНЕУ, 2015. 456 с.
8. Банківська система України: інституційні зміни та інновації: кол. моногр. / за заг. ред. Л.О. Примостки. К.: КНЕУ, 2015. 434 с.
9. Управління ризиками банків: монографія у 2 томах. Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій / за ред. д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова і д-ра екон.наук, проф. Т. А. Васильєвої. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. 283 с.
10. Управління ризиками банків: монографія у 2 томах. Т. 2: Управління ринковими ризиками та ризиками системних характеристик / за ред. д-

- ра екон. наук, проф. А.О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої. Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. 299 с.
11. Камінський А. Б. Економіко-математичне моделювання фінансових ризиків: автореф. дис. д-ра екон. наук: спец. 08.00.11 “Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці”. К.: КНУ, 2013. –25 с.
  12. Вітлінський В. В. Кредитний ризик комерційного банку: навч. посіб. /В.В. Вітлінський, О.В. Пернарівський, Я.С. Наконечний, Г.І.Великоіваненко. К.: Т-во«Знання», КОО, 2015. 251 с.
  13. Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти: монографія /За ред. В. В. Коваленко. Одеса: ОНЕУ, 2017. 304 с.
  14. Peter S. Rose's. Commercial Bank Management. McGraw-Hill/Irwin; 4th edition (August 28, 1998). 840 p.
  15. Губа М. О., Полійчук М. В. Ризики в банківській системі України. Економіка. Фінанси. Право. 2018. № 5. С. 4-9.
  16. Ковалев П. П. Концептуальні питання управління кредитними ризиками. Управління фінансовими ризиками. 2015. № 4. С. 12–21.
  17. Ковальов О. П. Класифікація банківських ризиків. Фактори, що впливають на кредитні ризики, і підходи до їх класифікації. Формування ринкових відносин в Україні. 2006. № 2. С. 63–70.
  18. Зверук Л. А., Дідковська Ю. С. Концептуальні основи організації системи ризик-менеджменту в банках. Бізнесінформ. 2020. № 9. С.238-244.
  19. Гуцал І.С. Теоретико-методологічні аспекти ризик-менеджменту банків. Економічний аналіз. 2018. Том 28. № 4. С.271-276.
  20. Захарчук С.С. Теоретичні аспекти ризик-менеджменту у банках України. Вісник. Житомир. 2013. Випуск 1(20). С.18-22.
  21. Криклій А.С., Пікус Р.В., Легка Я.І. Теоретико- методологічні засади ризик-менеджменту в банках. Інвестиції: практика та досвід. 2009. №

16. С.26-28.
22. Житний П.Є., Шаповалова С.М., Карамішева Г.М. Функціонально-вартісний аналіз у ризик-менеджменті комерційного банку. URL: [http://www.nbu.gov.ua/old\\_jrn/Soc\\_Gum/pprbsu/2011\\_33/11\\_33\\_02.pdf](http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/pprbsu/2011_33/11_33_02.pdf).
23. Головка А.Т., Грушко В.І., Денисенко М.П. та ін. Система банківського менеджменту: навч. посібник за ред. О.С. Любуня та В.І. Грушко. К. : Фірма ІНКОС", 2004.480 с.
24. Коваль Н.О. Сучасні підходи вдосконалення управління ризиками в банківському менеджменті. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2021. Випуск 2(103). С.42-45.
25. Кузьмак О. М. Вдосконалення функціонального забезпечення ризик-менеджменту у банках України. Наукові записки. Серія «Економіка»: зб. наук. праць. Острог : Виробництво Національного університету «Острозька академія», 2012. Випуск 193. С.367-369.
26. Савченко І. Г., Іорданов А.Є. Функціональне забезпечення ризик-менеджменту у банках. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2013. № 2. С. 130-135.
27. Зверяков М. І., Коваленко В. В., Сергеева О. С. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 517 с.
28. Головка А.Т., Грушко В.І., Денисенко М.П. та ін. Система банківського менеджменту: навч. посібник за ред. О.С. Любуня та В.І. Грушко. К. : Фірма ІНКОС", 2004. –480 с.
29. Банківський менеджмент: питання теорії та практики: монографія / О. Криклій, Н. Маслак. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ». 2011. 152 с.
30. Болдирев О.О. Оцінка використовуваних методів діагностики в системі механізмів управління попередження кризових ситуацій в банках. Ефективна економіка. 2011. № 11. С.25-32.
31. Губарева І. О. Фінансовий менеджмент у банку : навчальний посібник / І. О. Губарева, О.М. Штаєр. Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. 240 с.

32. Офіційний сайт ПАТ «Приватбанк». URL: <https://privatbank.ua/>.
33. Офіційний сайт Асоціації українських банків URL: <http://aub.com.ua/>.
34. Офіційний сайт НБУ URL: [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua).
35. Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджене Постановою Правління НБУ від 30.06.2016 р. № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>.
36. Про організацію процесу управління проблемними активами в банках України, затверджене Постановою Правління НБУ від 18.07.2019 р. № 97.
37. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджене Постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р. № 368. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/ /z0841-01>.
38. Про запровадження коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR), затверджене Постановою Правління НБУ від 15.02.2018 р. № 13.
39. Про запровадження коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR), затверджене Постановою Правління НБУ від 24.12.2019 р. № 158.
40. Погорелова Т.О. Особливості функціонування системи ризик-менеджменту в комерційних банках України. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2013. № 67. С. 190-196. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp\\_2013\\_67\\_33](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2013_67_33).
41. Щербань П.П. Оптимізаційний менеджмент та інструменти при перетині ризиків комерційних банків на макрорівні. Економічний простір. 2017. № 126. С. 157-167. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros\\_2017\\_126\\_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2017_126_17).
42. Кльоба Л. Г. Ефективний ризик менеджмент - запорука фінансової безпеки банку. Ефективна економіка. 2017. № 6. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek\\_2017\\_6\\_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2017_6_23).

43. Островська Н. С. Контролінг ризиків як необхідний складник механізму ризик-менеджменту в банку. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2018. Т. 29(68), № 2. С. 75-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU\\_econ\\_2018\\_29\\_2\\_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2018_29_2_17)
44. Буряк П. Ю. Шляхи покращення банківського ризик-менеджменту та підвищення рівня його ефективності. Інноваційна економіка. 2017. № 7-8. С. 149-153. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek\\_2017\\_7-8\\_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2017_7-8_23).
45. Захарчук С. С. Теоретичні аспекти ризик-менеджменту у банках України. Вісник [Київського інституту бізнесу та технологій]. 2013. № 1. С. 18-22.
46. Дубина М., Середюк І., Білоус Н. Роль кіберстрахування в системі ризик-менеджменту банківських установ. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. № 1. С. 183-196. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppou\\_2020\\_1\\_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppou_2020_1_21).
47. Про організацію процесу оцінки достатності внутрішнього капіталу в банках України та банківських групах, затверджене Постановою Правління НБУ від 30.12.2021 р. № 161.
48. Про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи, затверджене Постановою Правління НБУ від 17.09.2015 р. № 615. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0171500-02>.
49. Про порядок визначення банками України мінімального розміру ринкового ризику, затверджене Постановою Правління НБУ від 30.12.2021 р. № 162.
50. Про порядок визначення банками України мінімального розміру операційного ризику, затверджене Постановою Правління НБУ від 24.12.2019 р. № 156.



51. The Financial Risk Manager: начальні матеріали GARP. Офіційна інтернет-сторінка GARP. URL: <http://www.garp.org/frm/study-center/stady-materials.aspx>.
52. Вовк В.Я. Сутність і зміст антикризового управління діяльністю комерційного банку. URL: <http://eprints.ksame.kharkov.ua/2880/>.
53. Ребрик Ю.С. Сучасна парадигма антикризового управління банками в умовах ескалації системної фінансової кризи. Глобальні національні проблеми економіки. 2014. № 2. С. 1138–1144.
54. Данилов Р.І. Антикризове управління ресурсами комерційних банків. Сьома Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасний соціокультурний простір 2016». URL: <http://intkonf.org/danilov-ri-mormul-so-antikrizove-upravlinnya-resursami-komertsiynih-bankiv>.
55. Ключко Л.А. Забезпечення фінансової стабільності банків в умовах фінансової кризи. Актуальні проблеми економіки. 2017. № 10 (100). С. 97–105.
56. Криклій О.А. Методологічне забезпечення ліквідності банку в посткризових умовах. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/>.
57. Кушнар'ова А. А. Сутність та значимість фінансових результатів діяльності комерційного банку. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». 2017. №6. С. 113–120.
58. Жукова Т. О. Фінансова стійкість та стабільність банків в умовах кризових явищ у банківській системі України. Вісник Хмельницького національного університету. 2016. №3. С.164–167.
59. Максимова А. В. Оцінка фінансової стійкості банку: методичні підходи до аналізу та проблеми їх застосування. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. №8. С. 205–208.
60. Бобиль В.В. Теоретичний аспект комплексної системи антикризового управління банківськими ризиками. Банківська справа. 2014. №2 . С. 3–20.